

امامت و خلافت

از دیدگاه مکتب اهل بیت علیهم السلام و مکتب خلفاء

جلد اول

تألیف:

سید اسدالله هاشمی شهیدی

پدیدآورنده	هاشمی شهیدی، اسدالله. ۱۳۲۱ -
عنوان	امامت و خلافت از دیدگاه مکتب اهل بیت (ع) و مکتب خلفاء، جلد اول
تکرار نام پدیدآور	تألیف سید اسدالله هاشمی شهیدی
مشخصات نشر	قم، اکرام، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری	۲ جلد، جلد (۱) ۷۳۶ ص.
بها	۴۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
یادداشت	نمایه.
موضوع	امامت
موضوع	خلافت
موضوع	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. - اثبات خلافت
موضوع	امامت - احادیث
ردی کنگره	۱۳۹۱، الف ۹۱ / ۵ / ۲۲۳ BP
رده دیویی	۲۹۷/۴۵۲
شماره مدرک	۲۴۲۷۶۸۶
ISBN (*)	978-600-6266-28-2
ISBN (1)	978-600-6266-26-8

○ نام کتاب: ☐ امامت و خلافت از دیدگاه مکتب اهل بیت (ع) و مکتب خلفاء (جلد ۱)

○ نویسنده: ☐ اسدالله هاشمی شهیدی

○ نشر: ☐ انتشارات اکرام

○ نوبت چاپ: ☐ اول، زمستان ۹۱

○ شمارگان: ☐ ۳۰۰۰ نسخه

○ لیتوگرافی و چاپ: ☐ کوثر-نگین

○ قیمت: ☐ ۴۰,۰۰۰ تومان

○ شابک دوره: ☐ ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۶۶-۲۸-۲

○ شابک جلد: ☐ ۹۷۸-۶۰۰-۶۲۶۶-۲۶-۸

○ مرکز خشت: ☐ دفتر مرکزی: قم، خیابان معلم، معلم ۱۰، فرعی اول (دست راست)، پلاک ۲۱

تلفن: ۷۷۳۷۱۰۲ - ۷۷۳۷۷۹۲ - ۰۲۵۱ - همراه: ۰۹۱۲۱۵۱۹۹۲۹

○ مرکز خشت: ☐ فروشگاه: قم، خیابان صفاییه، کوی ۲۴ (ممتاز)، پلاک ۶۵

تلفن: ۷۷۳۱۲۶۳ - ۷۷۳۲۹۶۳ - ۰۲۵۱ - صندوق پستی: ۳۷۱۳۵ - ۱۱۴۹

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۹
----------------	----

بخش اول:

مبحث‌های مقدماتی درباره امامت

نظام امامت و رهبری در اسلام	۲۳
شرح و تفسیر کلمه «امام» «ائمه» «امامت»	۲۵
امامت در لغت	۲۶
امامت در قرآن	۲۷
امامت در روایات	۲۹
امامت و پیشوایی از نظر شیعه	۳۳
مفهوم امامت در نزد شیعه	۳۴
وجوب نصب امام	۳۵
نصب امام، لطف واجب الهی است	۳۵
ویژگیها و صفات امام	۳۸
تعداد ائمه از نظر شیعه امامیه	۴۲
معنای شیعه و حقیقت آن در لغت	۴۲
پیدایش «تشیع» از نظر دانشمندان	۴۴
سرآغاز دعوت به تشیع	۵۲
سابقه تاریخی عنوان «شیعه» برای پیروان اهل بیت (علیهم السلام)	۵۴
تعریف امامت در گفتار بزرگان شیعه	۶۲
امامت در سخنان پیشوایان معصوم (علیهم السلام)	۶۷

بخش دوم:

معرفی امامان معصوم و اثبات امامت دوازده امام از اهل بیت (علیهم السلام)

ویژگیهای امام معصوم (علیه السلام)	۷۷
دلائل برتری بنی هاشم بر دیگر طوایف و قبائل عرب	۸۰
امامان معصوم (علیهم السلام) از اهل بیت پیامبر (صلی الله علیه و آله) و عترت او هستند	۸۵
سخنی درباره فرزندان پیامبر (صلی الله علیه و آله) از نسل فاطمه (علیها السلام)	۹۴
پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرزندان فاطمه (علیها السلام)، حسنین (علیهم السلام) را فرزندان خود خوانده است	۹۹
مشخصات دوازده امام، در سخنان امامان اهل بیت (علیهم السلام)	۱۰۴

بخش سوم:

شرایط امامت در مکتب اهل بیت (علیهم السلام)

شرایط امامت در مکتب اهل بیت (علیهم السلام)	۱۲۵
۱- امام باید معصوم باشد	۱۲۶
سخنی درباره عصمت	۱۲۶
سخن فخر رازی درباره دلالت قرآن بر عصمت امام	۱۲۹
روایات اهل بیت (علیهم السلام) درباره عصمت امام	۱۲۹
۲- امام باید عادل باشد	۱۴۲
روایات اهل بیت (علیهم السلام) درباره عدالت امام	۱۴۷
۳- امام باید اعلیٰ افراد امت باشد	۱۶۲
روایات اهل بیت (علیهم السلام) درباره علم و دانش امام	۱۶۵

بخش چهارم:

دیدگاههای مکتب خلفاء و مکتب اهل بیت (علیهم السلام) درباره صحابه و عدالت اصحاب

تعریف صحابی از دیدگاه مکتب خلفاء و مکتب اهل بیت (علیهم السلام)	۱۹۳
۱- تعریف صحابی از دیدگاه مکتب خلفاء	۱۹۳
صحابی از دیدگاه لغت عرب و قرآن و سنت	۱۹۴
اما لغت عرب	۱۹۴
اما قرآن کریم	۱۹۵

و اما سنت پیامبر ﷺ	۱۹۷
۲- تعریف صحابی از دیدگاه مکتب اهل بیت ﷺ	۱۹۸
روش شناخت صحابی از دیدگاه مکتب خلفاء	۱۹۹
بررسی ضابطه شناخت صحابی در مکتب خلفاء	۲۰۰
عدالت اصحاب از دیدگاه مکتب خلفاء و مکتب اهل بیت ﷺ	۲۰۴
۱- عدالت اصحاب از دیدگاه مکتب خلفاء	۲۰۴
دلیل پیروان مکتب خلفاء بر عدالت اصحاب	۲۰۵
۲- عدالت اصحاب از دیدگاه مکتب اهل بیت ﷺ	۲۰۸
قاعده شناخت مؤمن از منافق در سنت پیامبر ۹	۲۱۹

بخش پنجم:

بررسی رویداد تاریخی صدر اسلام و چگونگی روی کار آمدن خلفاء سه گانه

رویداد تاریخی صدر اسلام و چگونگی روی کار آمدن خلفاء سه گانه	۲۲۷
آغاز توطئه های منافقان برای ترور پیامبر ﷺ	۲۳۰
اعتراف به حقیقت و تناقض گوئی بر حیم اندلسی	۲۳۴
اکنون باید دید «حذیفه» کیست؟	۲۳۵
حذیفه بن یمان عبسی	۲۳۵
پیمان شوم یا نخستین صحیفه ملعونه	۲۳۸
نقشه ترور پیامبر ﷺ بعد از حجة الوداع	۲۴۴
تنظیم صحیفه ملعونه دوم در خانه ابوبکر	۲۴۶
اسامی اصحاب عقبه	۲۴۷
امضا کنندگان صحیفه دوم در خانه ابوبکر	۲۴۷
متن معاهده نامه دوم اصحاب صحیفه	۲۴۹
برخورد پیامبر ﷺ با امضا کنندگان صحیفه دوم	۲۵۱
فرستادن منافقین با لشکر اسامه	۲۵۲
درخواست عایشه از دیگر زنان پیامبر ﷺ برای پرستاری از آن حضرت	۲۵۴
بازگشت ابوبکر و عمر از لشکر اسامه	۲۵۵
خُنثی شدن نقشه نماز ابوبکر به جای پیامبر ﷺ	۲۵۷
جلوگیری از وصیت پیامبر ﷺ	۲۶۲

۲۶۷	 اهانت به ساحت مقدس پیامبر اکرم (ص)
۲۶۹	 علت انصراف پیامبر (ص) از نوشتن وصیت نامه
۲۷۰	 اعتراف عمر به جلوگیری از وصیت پیامبر (ص)
۲۷۱	 وفات رسول خدا (ص)
۲۷۳	 چرا «عمر» وفات رسول خدا (ص) را انکار می کرد؟
۲۷۴	 ماجرای سقیفه و بیعت ابوبکر
۲۷۴	 سقیفه به روایت عمر
۲۸۳	 بیعت همگانی
۲۸۴	 رویدادهای بعد از بیعت همگانی
۲۸۵	 به خاکسپاری پیکر رسول خدا (ص) و حاضران در آن مراسم
۲۸۶	 پس از دفن رسول خدا (ص)
۲۹۰	 تحصن در خانه فاطمه (ص)
۲۹۲	 حمله به خانه فاطمه (ص)
۳۰۰	 کسانی که با ابوبکر بیعت نکردند
۳۰۰	 ۱. فرّوة بن عمرو
۳۰۱	 ۲. خالد بن سعید اموی
۳۰۲	 ۳. سعد بن عبادة
۳۰۶	 راویان بیعت نکردن سعد
۳۰۶	 ابوبکر، عمر را به جانشینی خود معرفی می کند
۳۰۷	 شورا و بیعت عثمان
۳۱۳	 امام می دانست که خلافت را به او نمی دهند
۳۱۹	 کشته شدن عثمان
۳۲۳	 بیعت با امیرالمؤمنین علی (ص)
۳۲۵	 درخواست شرکت در حکومت
۳۲۶	 ابن ابی الحدید هم در این باره می گوید
۳۲۷	 شکستن بیعت و ملحق شدن به عایشه
۳۳۲	 سرانجام شوم

بخش ششم:

امامت و خلافت از دیدگاه مکتب خلفاء و نظریات پیروان این مکتب درباره امامت	۳۳۷
امامت و خلافت در نظر ابوبکر	۳۳۸
امامت و خلافت در نظر عمر	۳۳۸
امامت و خلافت در نظر عثمان	۳۳۸
امامت و خلافت از دیدگاه پیروان مکتب خلفاء	۳۳۹
تعریف خلافت و امامت در بیان پیروان مکتب خلفاء	۳۴۰
عقائد و آراء پیروان مکتب خلفاء درباره امامت	۳۴۲
سخنانی از دانشمندان مکتب خلفاء درباره امامت	۳۴۴
وجوب اطاعت از پیشوای ستمگر در مکتب خلفاء	۳۵۰

بخش هفتم:

در بیان این که مقام امامت انتصابی است نه انتخابی و به دست خداوند است نه به دست

مردم

مقام امامت انتصابی است نه انتخابی	۳۵۷
۱. مسأله گزینش و انتخاب در قرآن	۳۵۸
گزینش، حق ویژه خداوند است	۳۵۹
۲. برنامه نصب و تعیین امام	۳۶۳
اول: خلیفه و خلافت	۳۶۴
خلیفه در اصطلاح اسلامی	۳۶۷
خلیفه خدا در روی زمین	۳۷۰
جانشینان خدا، پیشوایان مردمند	۳۷۳
خلیفه و جانشین پیغمبر ﷺ	۳۷۵
دوم: امام و امامت	۳۷۹
امامت حضرت ابراهیم علیهِ السلام	۳۸۰
امامت، عهد و پیمان الهی است	۳۸۵
امام و پیشوای مسلمانان بعد از پیامبر ﷺ	۳۸۶

بخش هشتم:

شایستگی امیرمؤمنان (علیه السلام) برای احراز مقام امامت و خلافت

- ۳۹۳ شایستگی امیرمؤمنان (علیه السلام) برای احراز مقام امامت و خلافت
- ۳۹۵ ۱- اصالت خانوادگی و شرافت نسب آن حضرت
- ۳۹۷ و اما نسب شریف آن حضرت
- ۴۰۱ ۲- خلقت نورانی علی (علیه السلام) و شرکت آن حضرت با رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۴۰۳ ۳- ولادت با سعادت آن حضرت در خانه کعبه
- ۴۰۳ مشروح داستان ولادت در خانه خدا
- ۴۰۷ شهرت روایت ولادت و تواتر آن
- ۴۰۸ الف- گفتار دانشمندان اهل سنت در تواتر حدیث ولادت
- ۴۱۱ ب- گفتار دانشمندان شیعه در تواتر حدیث ولادت
- ۴۱۳ ۱. زیارت مخصوص ۱۱ بیع
- ۴۱۴ ۲. زیارت مطلقه امیرمؤمنان (علیه السلام)
- ۴۱۴ دوران کودکی، شیر خواری و تربیت اولیه
- ۴۱۹ همراهی علی (علیه السلام) با پیامبر (صلی الله علیه و آله) از آغاز تا پایان
- ۴۱۹ ۱. علی (علیه السلام) در خانه رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۴۲۱ ۲. علی (علیه السلام) در غار حرا در کنار رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۴۲۴ ۳. علی (علیه السلام) نخستین مردی که به رسول خدا (صلی الله علیه و آله) ایمان آورد
- ۴۲۵ پیشقدم بودن علی (علیه السلام) در گواهی به رسالت رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۴۲۷ سخنان امیرالمؤمنین (علیه السلام) در پیشقدمی خود در اسلام
- ۴۲۸ روایت عقیف کندی درباره نماز گزاردن علی (علیه السلام)
- ۴۲۹ ۴. علی (علیه السلام) پرچمدار رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۴۳۱ ۵. علی (علیه السلام) محرم اسرار رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۴۳۴ ۶. علی (علیه السلام) حامل علوم رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۴۳۷ مقام علمی علی (علیه السلام) و برتری او بر خلفاء
- ۴۴۱ عظمت مقام علی (علیه السلام) در پیشگاه رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۴۴۷ ۷. علی (علیه السلام) در آخرین لحظات عمر رسول خدا (صلی الله علیه و آله)
- ۴۵۲ فضیلت و برتری در سنت الهی و روایات اسلامی

سخن فخر رازی در مورد افضلیت	۴۵۳
الف) احادیث اشباه و نظایر	۴۵۵
ب) احادیث افضلیت	۴۵۸
ج) حدیث برادری	۴۶۰
د) حدیث طیر مشوی (پرندۀ بریان)	۴۶۱
سخن علامۀ مسعودی در افضلیت امیرالمؤمنین (ع)	۴۶۶
گفتار نابخردانه ابن ابی الحدید در تقدیم مفضل بر افضل	۴۶۸
سخنان امیرمؤمنان (ع) در شایستگی و سزاواری خود به خلافت	۴۷۱
اعتراف خلفا به افضلیت و سزاواری امیرالمؤمنین (ع) برای خلافت	۴۸۳
الف) اعترافات ابوبکر	۴۸۴
سخنی درباره درخواست استعفا و اقاله خواهی ابوبکر	۴۹۰
خلاصه ای از نتایج گفته های ابوبکر درباره خلافت	۴۹۴
ب) اعترافات عمر بن خطاب	۴۹۷
ج) اعتراف عثمان	۵۰۳
د) اعترافات معاویه بن ابی سفیان	۵۰۴
ه) اعتراف عمر بن عبدالعزیز	۵۰۹
ثبوت افضلیت علی (ع) بر خلفا	۵۱۷
تصریح «صحابه» به افضلیت و اولویت امیرالمؤمنین	۵۱۸
نخست - مردان صحابه	۵۱۹
۱- ابوذر غفاری	۵۱۹
۲- ابو ایوب أنصاری	۵۲۲
۳- انس بن مالک	۵۲۴
۴- جابر بن عبدالله أنصاری	۵۲۸
۵- حذیفه یمانی	۵۳۲
۶- عبدالله بن عباس	۵۳۷
۷- عبدالله بن مسعود	۵۴۴
۸- عبدالله بن عیاش بن أبی ربیعہ	۵۴۶
۹- عمار بن یاسر	۵۴۶
۱۰- ولید بن جابر بن ظالم طائی	۵۴۷

- دوم - علی (علیه السلام) در گفتار زنان صحابه ۵۵۰
- ۱- ام المؤمنین عائشه دختر ابوبکر ۵۵۰
- ۲- ام المؤمنین ام سلمه ۵۵۵
- ۳- معاذة غفاریه ۵۵۷
- ۴- ام سنان بنت خيثمه ۵۵۸
- ۵- اروى دختر حارث بن عبدالمطلب ۵۵۹
- ۶- حرة دختر حليمه سعديه ۵۶۱
- ۷- دارميّه حجونيه ۵۶۶
- ۸- غانمه بنت غانم ۵۶۸
- گفتار برخی از دانشمندان و محدثان در برتری امیرمؤمنان علی (علیه السلام) ۵۷۲
- ۱- امام أحمد بن حنبل (متوفای سال ۲۴۱ هجری) ۵۷۲
- ۲- أبو عثمان، عمرو بن بحر جاحظ (متوفای سال ۲۵۵ هجری) ۵۷۴
- ۳- ابن مناصب شافعی ۵۷۸
- ۴- امام ابو جعفر اسکافی (متوفای سال ۲۴۰ هجری) ۵۷۹
- ۵- حافظ، أبو نعیم اصبهانی (متوفای سال ۴۳۰ هجری) ۵۸۰
- ۶- جلال الله زمخشری (متوفای سال ۵۳۸ هجری) ۵۸۱
- ۷- أخطب خوارزمی ۵۸۲
- ۸- شيخ الاسلام جوينی حموينی ۵۸۳
- ۹- امام فخرالدین رازی (متوفای سال ۶۰۶ هجری) ۵۸۴
- ۱۰- علامه، سبط ابن جوزی ۵۸۶
- ۱۱- حجة الاسلام أبو حامد غزالی (متوفای سال ۵۰۵ هجری) ۵۸۹
- ۱۲- حافظ، محمد بن يوسف گنجی شافعی (مقتول و متوفای سال ۶۵۸ هجری) ۵۹۰
- ۱۳- علامه ابن صباغ مالکی (متوفای سال ۸۵۵ هجری) ۵۹۰
- ۱۴- عامر بن شراحيل شعیبی ۵۹۱
- ۱۵- علامه، ابن أبي الحديد معتزلی (متوفای سال ۶۵۶ هجری) ۵۹۲
- ۱۶- علامه، عبد الرؤف مناوی (متوفای سال ۱۲۰۹ هجری) ۵۹۴
- ۱۷- دکتر محمد حسین ذهبی ۵۹۴
- ۱۸- محمد فرید وجدی (نویسنده دائرة المعارف قرن بیستم) ۵۹۵

- ۱۹- عباس محمود عقّاد ۵۹۶
- ۲۰- عبدالفتاح عبدالمقصود ۵۹۶
- ۲۱- جورج جرداق ۵۹۷
- ۲۲- میخائیل نعیمه ۵۹۹
- ۲۳- جبران خلیل جبران ۵۹۹
۲۴. توماس کارلایل ۶۰۰
- ۲۵- شبلی شمیل ۶۰۱
- أفضلیت امیرالمؤمنین علیه السلام در قصاید و مدایح ۶۰۱
- ۱- محمد حمیری ۶۰۲
- ۲- عبدالباقی عمری افندی بغدادی ۶۰۳
- ۳- مأمون خلیفه عباسی ۶۰۵
- ۴- خطیب خوارزمی ۶۰۶
- ۵- وامق مدنی ۶۰۹
- ۶- بولس سلامه ۶۱۰
- ۷- جلال الدین مولوی ۶۱۱
- ۸- سعدی شیرازی (م ۶۹۵ هـ) ۶۱۴
- ۹- اقبال لاهوری ۶۱۴

بخش نهم:

بررسی آراء پیروان مکتب خلفا و استدلالهای آنها دربارهٔ خلافت

- بررسی آراء پیروان مکتب خلفا و استدلالهای آنها دربارهٔ خلافت ۶۱۹
- ۱- بررسی استدلال به بیعت ابوبکر ۶۱۹
- الف: واژهٔ بیعت در لغت عرب ۶۱۹
- ماهیت بیعت ۶۲۰
- ب- واژهٔ بیعت در فرهنگ اسلام ۶۲۰
- بیعت در سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله ۶۲۱
- ۱- نخستین بیعت ۶۲۲
- ۲- بیعت بزرگ دوم در عقبه ۶۲۲
- ۳- بیعت رضوان، یا بیعت شجره ۶۲۳

- شرایط بیعت و اطاعت از امام در سنت پیامبر (صلی الله علیه و آله) ۶۲۷
- نگاهی گذرا به ماجرای سقیفه و بیعت اُبی بکر ۶۲۹
- یورش به خانه فاطمه (علیها السلام) ۶۳۲
- ارتداد یا نپذیرفتن بیعت اُبی بکر و سرنوشت مالک بن نُویره ۶۳۸
- نماینده رسول خدا (صلی الله علیه و آله) ۶۳۸
- قتل و غارت قبیله کَندَه به عنوان ارتداد ۶۳۹
- ۲- بررسی استدلال به شورا ۶۴۴
- استدلال به شورا در کتاب خدا و سنت پیامبر (صلی الله علیه و آله) ۶۴۴
- استدلال به نظرخواهی پیغمبر از یارانش ۶۴۶
- الف. در جنگ بدر ۶۴۶
- ب. در جنگ اُحد ۶۵۰
- ج. در جنگ خندق ۶۵۳
- اعتراض بحی و صحابه، به نتیجه شورا ۶۵۹
- منظور اصلی از شورا ۶۶۳
- آثار شوم شورا ۶۶۴
- داوری معاویه درباره شورا ۶۶۵
- ۳- بررسی استدلال به عمل صحابه ۶۶۵
- ۴- بررسی استدلال به سخن امیرالمؤمنین (علیه السلام) در نهج البلاغه ۶۶۶
- تصریحات امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مورد خلافت ۶۷۰
- شکایت‌ها و گلایه‌های امیرالمؤمنین (علیه السلام) در مسأله خلافت ۶۸۷
- پیام امیرالمؤمنین (علیه السلام) به یاران و شیعیان خود ۶۹۰
- موضع خواص خاندان امیرالمؤمنین (علیه السلام) درباره خلافت ۶۹۸
- موضع صدیقه کبری فاطمه زهرا (علیها السلام) در مورد خلافت ۶۹۸
- موضع محمد بن الحنفیه در مورد خلافت ۷۰۲
- موضع عباس بن عبدالمطلب در مورد خلافت ۷۰۳
- موضع فضل بن عباس در مورد خلافت ۷۰۴
- موضع عبدالله بن عباس در مورد خلافت ۷۰۵
- تأملی در این دو گفتگو ۷۰۷
- درنگی در خطبه یاد شده ۷۱۲

- عبدالله بن عباس و بخشی از سخنان او با عبدالله زبیر ۷۱۴
- تصریحات صادره از امامان اهل بیت علیهم السلام و موضع آنان دربارهٔ خلافت ۷۱۶
- موضع امام حسن مجتبی علیه السلام در مورد خلافت ۷۱۶
- موضع امام حسین علیه السلام دربارهٔ خلافت ۷۱۹
- موضع امام زین العابدین علیه السلام دربارهٔ خلافت ۷۲۰
- موضع امام باقر علیه السلام دربارهٔ خلافت ۷۲۳
- موضع امام صادق علیه السلام در مورد خلافت ۷۲۵
- موضع امام کاظم علیه السلام در مورد خلافت ۷۲۶
- موضع امام رضا و بقیهٔ امامان علیهم السلام در مورد خلافت ۷۲۷
۵. بررسی استدلال به خلافت با زور و غلبه ۷۳۵

پیشگفتار

بسم الله الرحمن الرحيم. الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا و نبيينا
محمد ﷺ و آله الطيبين الطاهرين.

اما بعد: بر ارباب علم و دانش و صاحبان معرفت و بينش، پوشيده و مخفى نيست
كه مسأله «امامت و خلافت» يكي از مهمترين مسائل اعتقادي اسلامي است كه ريشه
قرآني دارد و از آغاز اسلام تا كنون در بين مسلمانان از اهميت ويژه‌اي برخوردار بوده و
در شمار يكي از عميق‌ترين و دقيق‌ترين و گسترده‌ترين مباحث علمي و ديني قرار
داشته است تا بدانجا كه در اين باره كتابهاي فراواني از سوي علماي شيعه و سني به
رشته تحرير درآمده و هر يك در اين زمينه نظرياتي ابرار داشته و براي اثبات عقيدة
خود دلايلي را ارائه نموده‌اند.

اهل سنت و جماعت و پيروان مكتب خلفا بر اين باورند كه: امامت و خلافت يكي
مقام عرفي و اجتماعي است كه امام و خليفه به وسيله بيعتي كه با او به عمل مي‌آيد به
اين سمت برگزيده مي‌شود، و لزوم وجود او به خاطر اجراء احكام و نظام جزائي اسلام
است، و از اين رو، هرگاه مردم با كسي بيعت كردند و پيرو او گرديدند، بر همگان واجب
شرعي است كه از او پيروي كنند.

اما شيعة و پيروان مكتب اهل بيت ﷺ مي‌گويند: بر اساس آيات قرآن و روايات
اسلامي، مسأله «امامت و خلافت» يكي مقام و منصب الهی است كه خود پيامبر ﷺ
بايد از سوي خداوند كسي را كه اهلليت و شايستگي آن مقام را داشته باشد به مردم
بشناساند و رسول خدا ﷺ نيز امامان و خلفاي پس از خود را به صورت مكرر، بطور
علني و آشكار در موارد عديده به مسلمانان شناسانده و يكايك ايشان را با نام و نشان

و ویژگی‌هایشان، معین و مشخص فرموده است.

با توجه به این دو دیدگاه مختلف - و این که مسأله امامت و خلافت در قرآن کریم به صراحت مطرح شده و بی‌انصافی‌هایی نیز در این زمینه از جانب برخی از دانشمندان اهل سنت صورت گرفته است - نگارنده در صدد برآمد تا در این باره به کاوش و تحقیق علمی پرداخته و در حد امکان این موضوع را از نظر آیات و روایات و گفتار برخی از دانشمندان بزرگ شیعه و اهل سنت، مورد بررسی قرار دهد تا کسانی که مایلند درک صحیحی از مسأله «امامت و خلافت» داشته باشند، با مراجعه به آن که در واقع فهرستی مختصر از آیات و روایات و نظریات دانشمندان مکتب خلفا و مکتب اهل بیت (علیهم السلام) است، حقیقت و واقعیت مطلب را دریافته و اطلاعات لازم را به دست آورند. «لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنِ بَيْتِهِ وَيَحْيَى مَنْ حَيَّ عَنِ بَيْتِهِ». و امیدوارم که این اثر ناچیز مورد رضای خدا و توجه معصومین (علیهم السلام) قرار گرفته و روزه‌ای را به روی حقیقت‌خواهان حق جو بگشاید.

بِتَوْفِيقِ الْإِلَهِ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ

سید اسدالله هاشمی شهیدی

مؤرخه ۱۳۸۷/۱/۱ هجری شمسی

برابر با ۲۷ ربیع الثانی ۱۴۰۳ هجری قمری